

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та публічного управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІ історії, права та
міжнародних відносин

Олександр ЖУКОВ

«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСВІТНЄ ПРАВО

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність D8 Право

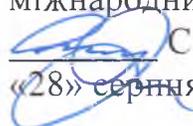
Освітньо-професійна програма Право

Перший рівень вищої освіти

Мова навчання українська

ПОГОДЖЕНО

Голова науково-методичної
комісії ННІ історії, права та
міжнародних відносин

Світлана МОЦАК

«28» серпня 2025 р.

Укладач:

Іваній О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри права та публічного управління

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

кандидат педагогічних наук, доцент

Олена ІВАНІЙ

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Бакалавр	Обов'язкова
		Рік підготовки:
1-й		
Семестр		
2-й		
Лекції		
20 год.		
Практичні, семінарські		
20 год.		
Лабораторні		
–		
Самостійна робота		
78 год.		
Консультації		
2		
Загальна кількість годин – 120		Вид контролю: екзамен

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Освітнє право» входить до переліку обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми (цикл професійної підготовки).

Основні завдання:

- вивчення інститутів освітнього права та основних освітньо-правових категорій і понять;
- освоєння чинного законодавства в галузі регулювання освітніх правовідносин;
- формування уявлення про різноманіття та особливості освітніх правовідносин.

Метою навчальної дисципліни є вивчення освітнього права як фундаментальної складової освіти, законодавчої та нормативної бази функціонування системи освіти України, організаційних основ і структури управління освітою, механізмів і процедур управління якістю освіти, а також формування у майбутніх юристів знань і умінь для роботи в освітньому правовому просторі.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних компетентностей**:

СК 1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК 3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 10. Знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання.

СК 11. Здатність визначати належні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК 19. Здатність визначати особливості освітніх правовідносин.

СК 20. Знання і розуміння особливостей управління в освітній сфері.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Навчання спрямоване на комплексну реалізацію практичної, когнітивно-освітньої, професійної та виховної мети, а саме:

- **практична мета** – формування вмінь і навичок застосування норм освітнього законодавства у типових і нестандартних правових ситуаціях, аналізу судової практики у сфері освіти, складання юридично грамотних документів, пов'язаних з регулюванням освітніх відносин;

- **когнітивно-освітня мета** – оволодіння системними знаннями про правові засади функціонування освітньої системи України, міжнародні стандарти в галузі освіти, структуру й зміст нормативно-правової бази, що регулює освітні правовідносини;

- **професійна мета** – забезпечення ґрунтовної правової підготовки майбутніх юристів для професійної діяльності в органах управління освітою, закладах освіти, органах судової та виконавчої влади, адвокатурі тощо;

- **виховна мета** – формування правової культури, поваги до права на освіту, принципів академічної доброчесності, демократичних цінностей та соціальної відповідальності у сфері реалізації та захисту прав учасників освітнього процесу.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Вивченню «Освітнього права» не передує опанування інших навчальних дисциплін. Навпаки, опанування дисципліни є передумовою успішного вивчення «Основ управління у сфері освіти», написання курсової роботи з «Освітнього права», а також проходження ознайомчої практики. Водночас, полегшить сприйняття «Освітнього права» вивчення конституційного права.

3. Результати навчання за дисципліною

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

РН 23. Пояснювати природу та зміст елементів освітніх правовідносин, управління освітніми правовими відносинами.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів

Теми								Разом	Екзамен	Сума
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8			
Поточний контроль								50	25	100
6	8	6	6	6	6	6	6			
Контроль самостійної роботи								25		
3	4	3	3	3	3	3	3			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента	
90 – 100	Оцінка «відмінно» ставиться коли студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.	
82 – 89	Оцінка «добре» ставиться коли студент має гнучкі знання в межах навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.	
74 – 81	Оцінка «добре» ставиться коли студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.	

64 – 73	Оцінка «задовільно» ставиться коли студент відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
60 – 63	Оцінка «задовільно» ставиться коли у студента відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.
35 – 59	Оцінка «не задовільно» ставиться коли студент не логічно та незрозуміло відтворює навчальний матеріал.
1 – 34	Оцінка «не задовільно» ставиться коли студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.

В Університеті передбачено можливість **перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти** відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normatyvno-pravova-baza>).

4.1 Критерії оцінювання видів роботи для поточного контролю

Під час оцінювання результатів навчання застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального навантаження шляхом поточного та підсумкового контролю. Система оцінювання курсу реалізується згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів під час відвідування лекцій, роботи на практичних заняттях, виконання тестових завдань та виконання інших видів самостійної роботи.

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- **50 балів:** робота на **практичних** заняттях – підготовка доповідей, усні відповіді, участь в обговоренні питань / дискусіях, виконання практичних індивідуальних завдань, виконання тестових завдань, розв'язання задач тощо.

- **25 балів:** контроль **самостійної роботи** – підготовка до семінарів та опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашніх завдань, написання й рефератів тощо.

- **25 балів:** Результат підсумкового контролю (екзамен).

Разом – **100 балів**

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання дисципліни можуть бути:

- **усний контроль** – здійснюється шляхом індивідуального і фронтального опитування: при індивідуальному викладач ставить перед здобувачем вищої освіти декілька запитань, при фронтальному – серію логічно пов'язаних між собою питань перед усією аудиторією;

- **наукова дискусія** – відповідь має бути якомога стислою, у рамках заданого питання, й одночасно підтверджуватися відповідною статтею закону, якою, на думку студента, може бути доведена його позиція; якщо хтось має інше бачення даного питання, він має право висловити свою точку зору;

- **письмовий контроль** – здійснюється за допомогою письмових робіт, які можуть бути короткочасними (15-20 хв.) і протягом усього заняття, відрізняється глибиною діагностики (поверховий зріз чи ґрунтовний аналіз);

- **тестовий контроль** – сприяє систематичному вивченню матеріалу протягом усього навчального року, а також організації постійної та безперервної перевірки глибини та якості засвоєння матеріалу;

- **підготовка доповідей, есе, презентацій** тощо.

Особлива увага при опануванні змісту навчальної дисципліни приділяється запобіганню порушенню академічної доброчесності та забезпечення довіри до результатів освітнього процесу та освітньої діяльності, розумінню здобувачами вищої освіти значення академічної доброчесності та наслідків недотримання її постулатів.

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Освітнє право» складається з 8 тем:

1. Загальна характеристика освітнього права
2. Система освіти
3. Джерела освітнього права
4. Освітні правовідносини
5. Соціальний захист здобувачів освіти
6. Особливості правового регулювання трудових відносин у сфері освіти
7. Соціальний захист педагогічних та інших працівників освітніх закладів
8. Управління та контроль у сфері освіти України

У межах курсу «Освітнє право» передбачається проведення гостьових та бінарних лекцій представниками органів управління у сфері освіти України в Сумській області на підставі укладеної угоди про співпрацю.

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

7.1. Тематичні розділи

Тема 1. Загальна характеристика освітнього права

Право на освіту і державна освітня політика. Поняття освітнього права, предмет і метод правового регулювання. Освітнє право як навчальна дисципліна. Принципи освітнього права

Тема 2. Система освіти

Структура системи освіти. Загальні вимоги щодо змісту освіти. Цілі, рівні і ступені освіти. Державні освітні стандарти. Освітні програми. Форми отримання освіти. Види освітніх програм і їх реалізація

Тема 3. Джерела освітнього права

Поняття і види джерел освітнього права. Законодавство в галузі освіти. Дія нормативно-правових актів у часі, просторі і за колом осіб. Міжнародне право на освіту та його вплив на формування державної політики в галузі освіти України

Тема 4. Освітні правовідносини

Поняття, види і склад освітніх правовідносин. Об'єкт освітніх правовідносин. Здобувачі як суб'єкти освітніх відносин, їх правовий статус. Заклади освіти як суб'єкти освітніх правовідносин. Додаткові суб'єкти освітніх правовідносин. Підстави виникнення, зміни або припинення освітніх правовідносин

Тема 5. Соціальний захист здобувачів освіти

Поняття, принципи, державні гарантії соціального захисту здобувачів освіти. Види соціального захисту здобувачів освіти: забезпечення житлом, транспортом, одягом, стипендіальне забезпечення. Охорона здоров'я здобувачів освіти

Тема 6. Особливості правового регулювання трудових відносин у сфері освіти

Право на заняття педагогічною діяльністю. Особливості укладення, зміни, припинення трудового договору з педагогічними та іншими працівниками закладів освіти. Тривалість робочого часу і часу відпочинку педагогічних працівників. Оплата і нормування праці. Підвищення кваліфікації. Атестація педагогічних працівників

Тема 7. Соціальний захист педагогічних та інших працівників освітніх закладів

Принципи соціального захисту педагогічних та інших працівників закладів освіти. Соціальні права в галузі праці. Пенсійне забезпечення педагогічних та інших працівників закладів освіти. Забезпечення права педагогічних працівників на житло. Соціальні права педагогічних та інших працівників освітніх закладів у сфері охорони здоров'я

Тема 8. Управління та контроль у сфері освіти України

Органи управління у сфері освіти України. Повноваження Кабінету Міністрів України та центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки. Повноваження органів місцевого самоврядування та державних органів, до сфери управління яких належать заклади освіти. Забезпечення якості освіти в Україні.

Державний нагляд (контроль) у сфері освіти. Громадське самоврядування та громадський контроль у сфері освіти. Освітній омбудсмен.

7.2. Питання для підготовки до іспиту

1. Поняття і загальна характеристика освітнього права
2. Предмет освітнього права
3. Метод освітнього права
4. Основні принципи освітнього права
5. Поняття і види джерел освітнього права
6. Дія нормативно-правових актів у часі, у просторі і за колом осіб
7. Система освітнього права
8. Поняття і елементи системи освіти
9. Поняття і види державних освітніх стандартів
10. Поняття і види освітніх програм
11. Рівні і форми отримання освіти
12. Поняття, види і загальна характеристика освітніх правовідносин
13. Зміст освітніх правовідносин
14. Правові основи дошкільної освіти
15. Правові основи повної загальної середньої освіти
16. Правові основи позашкільної освіти
17. Правові основи професійної (професійно-технічної) освіти
18. Правові основи фахової передвищої освіти
19. Правові основи вищої освіти
20. Організаційно-правовий статус закладів освіти
21. Автономія закладу освіти
22. Права і обов'язки засновника закладу освіти
23. Керівник закладу освіти та колегіальні органи управління
24. Громадське самоврядування в закладі освіти та наглядова рада
25. Прозорість та інформаційна відкритість закладу освіти
26. Поняття, принципи, державні гарантії соціального захисту здобувачів
27. Права і соціальний захист здобувачів
28. Охорона здоров'я здобувачів
29. Права та обов'язки батьків здобувачів освіти
29. Вимоги до освіти та професійної кваліфікації педагогічного працівника
30. Особливості укладення, зміни, припинення трудового договору з педагогічними та іншими працівниками освітніх закладів
31. Робочий час, час відпочинку і оплата праці педагогічних працівників освітніх закладів
32. Підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників
33. Атестація педагогічних працівників
34. Забезпечення якості освіти в Україні

7.3. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні	Консультації	Самостійна робота
Тема 1. Загальна характеристика освітнього права	12	2	2	-	8
Тема 2. Система освіти	18	4	4	-	10
Тема 3. Джерела освітнього права	14	2	2	-	10
Тема 4. Освітні правовідносини	16	4	2	-	10
Тема 5. Соціальний захист здобувачів освіти	16	2	2	2	10
Тема 6. Особливості правового регулювання трудових відносин у сфері освіти	14	2	2	-	10
Тема 7. Соціальний захист педагогічних та інших працівників освітніх закладів	16	2	4	-	10
Тема 8. Управління та контроль у сфері освіти України	14	2	2	-	10
Усього годин	120	20	20	2	78

7.4. Темі практичних занять

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Загальна характеристика освітнього права	2
Тема 2. Система освіти	4
Тема 3. Джерела освітнього права	2
Тема 4. Освітні правовідносини	2
Тема 5. Соціальний захист здобувачів освіти	2
Тема 6. Особливості правового регулювання трудових відносин у сфері освіти	2
Тема 7. Соціальний захист педагогічних та інших працівників освітніх закладів	4
Тема 8. Управління та контроль у сфері освіти України	2
Усього годин	20

7.5. Можливі види самостійної роботи студентів:

Самостійна робота є основним засобом засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу в час, вільний від аудиторних навчальних занять. Метою СР здобувача вищої освіти є системне і послідовне засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у здобувачів вищої освіти самостійності у здобутті і поглибленні знань, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності майбутніх фахівців на світовому ринку праці.

Зміст СР здобувача вищої освіти визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями для виконання. Під час роботи заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Передбачені наступні види самостійної роботи:

- робота зі словниками і довідниками; аналіз основної та додаткової літератури, нормативно-правових актів та судової практики;
- самостійне вивчення матеріалу за першоджерелами;
- робота з бібліотечними каталогами, самостійний підбір необхідної літератури;
- самостійний пошук необхідної інформації в мережі Інтернет;
- конспектування першоджерел;
- реферування першоджерел;
- складання анотацій;
- складання рецензій;
- складання огляду публікацій за темою;
- складання і розробка словника (глосарію);
- складання або заповнення таблиць;
- перегляд відеоматеріалу за тематикою дисципліни;
- підготовка до різних форм проміжної і підсумкової атестації;
- підготовка усного повідомлення для виступу на занятті;
- написання реферату;
- підготовка доповіді та написання тез доповіді;
- підготовка до участі у діловій грі;
- підготовка до групового обговорення кейс-завдання;
- виконання завдань для самоконтролю;
- підготовка презентацій.

Теми індивідуальних проєктів

1. Фінансування системи освіти
2. Фінансово-господарська діяльність закладів освіти
3. Джерела фінансування суб'єктів освітньої діяльності
4. Майно закладів освіти та установ, організацій, підприємств системи освіти
5. Державно-приватне партнерство у сфері освіти і науки

6. Міжнародно-правове підґрунтя інклюзивної освіти України
7. Становлення та розвиток законодавства України щодо доступу осіб з особливими потребами до освітніх послуг
8. Правові аспекти інклюзивного навчання в Україні
9. Нормативно-правове забезпечення інклюзивного навчання у дошкільній та загальній середній освіті України
10. Законодавче забезпечення здобуття вищої освіти особами з особливими освітніми потребами
11. Поняття та джерела міжнародного освітнього права
12. Міжнародні освітні організації
13. Міжнародні стандарти освіти у документах ООН, ЮНЕСКО, МОП
14. Європейський освітній простір
15. Міжнародні угоди та діяльність у сфері освіти Ради Європи та ЄС
16. Міжнародно-правовий режим визнання документів про освіту
17. Міжнародні та національні об'єднання університетів.
18. Забезпечення якості освіти в Україні

8. Методичне забезпечення дисципліни

Основу комплексу методичного забезпечення навчальної дисципліни «Освітнє право» складають:

- робоча програма навчальної дисципліни;
- навчальний посібник «Освітнє право»;
- плани семінарських занять та методичні рекомендації до них;
- завдання для самостійної роботи з рекомендаціями;
- індивідуальні завдання;
- тестові завдання;
- питання для підготовки до іспиту;
- рекомендовані джерела;
- електронні ресурси.

9. Матеріально-технічне забезпечення дисципліни

- ноутбук;
- мультимедійний проектор;
- доступ до мережі Інтернет;
- доступ до репозитарію та електронного каталогу наукової бібліотеки університету.

10. Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти:

1. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254 к/96-ВР. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану: Закон України від 15.03.2022 року № 2126-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2126-20#n2>
5. Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення якості вищої освіти: Закон України від 02.05.2023 р. № 3062-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2023, № 69, ст.242. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3062-20#Text>
6. Про дошкільну освіту: Закон України від 06.06.2024 р. № 3788-IX. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>
7. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
8. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 № 436-IV. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
9. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014. № 1700-VII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
10. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>
11. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
12. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти: постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 р. № 266. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>

13. Про затвердження переліку кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 р. № 1109. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1109-2015-%D0%BF#Text>
14. Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників: постанова Кабінету Міністрів України 14.06.2000 р. № 963. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-2000-%D0%BF#Text>
15. Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 15.05.2024 р. № 686. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1013-24#Text>
16. Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників: наказ Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 р. № 805. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-22#Text>
17. Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки України : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 р. № 630. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/630-2014-%D0%BF#Text>
18. Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників: постанова Кабінету Міністрів України 27.12.2018 р. № 1190. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1190-2018-%D0%BF#Text>
19. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297- VI. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
20. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
21. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
22. Про особливості акредитації освітніх програм, за якими здійснюють підготовку здобувачі вищої освіти, в умовах воєнного стану: постанова Кабінету Міністрів України від 16.03.2022 р. № 295. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/295-2022-%D0%BF#Text>
23. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 р. № 463- IX. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

24. Про позашкільну освіту: Закон України від 22.06.2000 р. № 1841-III. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>
25. Про професійний розвиток працівників: Закон України від 12.01.2012 № 4312-VI. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4312-17#Text>
26. Про професійну (професійно-технічну) освіту: Закон України від 10.02.1998 р. № 103/98-ВР. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text>
27. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 р. № 1678-VII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1678-18#Text>
28. Про створення Єдиної державної електронної бази з питань освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 13.07.2011 р. № 752. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-2011-%D0%BF#Text>
29. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 р. № 286-р. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text>
30. Про фахову передвищу освіту: Закон України від 06.06.2019 р. № 2745-VIII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
31. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
32. Спільна декларація міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти»: Декларація; Європейський Союз від 19.06.1999 // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/994_525

Література :

1. GCPEA. (2021). Toolkit for Collecting and Analyzing Data on Attacks on Education. Retrieved May 5, 2022, from <https://protectingeducation.org/publication/toolkit-for-collectingandanalyzing-data-on-attacks-on-education/>
2. School Partnerships: A Guide for Parents, Schools, and Communities. (2005). The Crown in Right of Manitoba as represented by the Minister of Education, Citizenship and Youth. Manitoba Education, Citizenship and Youth, School Programs Division. URL: https://www.edu.gov.mb.ca/k12/docs/support/school_partnerships/full_doc.pdf

3. UNESCO. Education Starts Early: Progress, Challenges and Opportunities; Conference Background Report. World Conference on Early Childhood Care and Education. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 2022. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000383668>
4. Universities without walls. A vision for 2030. URL: <https://www.eua.eu/downloads/publications/universities%20without%20walls%20%20a%20vision%20for%202030.pdf>
5. University Autonomy in Europe IV: The Scorecard 2023. URL: <http://surl.li/nabnx>
6. Vadym Rudyk. Legal challenges of social protection of students under martial law. *Law. Human. Environment.* 15(4), 61-83. URL: <file:///C:/Users/Elena/Downloads/Law.Human.Env.Vol.15.No.4.2024-61-83.pdf>
7. Бліхар, В., Бабій, С., & Леонов, Г. Правове регулювання освітніх відносин в Україні. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*, 2(48), 2023. 117-127. <https://doi.org/10.55643/ser.2.48.2023.506>
8. Бондарчук Л.В., Яснчук Ю.В. Теоретичні особливості та стратегічні напрями державної політики у сфері освіти. *Публічне управління та адміністрування в Україні*. 2021. Вип. 24. С. 41–46. DOI: <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2021.24.6>
9. Гаращук В.М. Деякі проблеми нормативно-правового регулювання управління закладом вищої освіти. *Соціальне право*. №1 /2020.
10. Гиренко Л. А. Розвиток професійної (професійно-технічної) освіти як один з напрямів молодіжної політики України. *Електронне наукове видання «Публічне адміністрування та національна безпека»*. 2024. №3. DOI: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2024-3-9716>
11. Деркачова Н. Правове регулювання освіти під час воєнного стану. *Публічне право* № 2 (46) (2022). С. 19-25. <https://doi.org/10.32782/2306-9082/2022-46-2>
12. Дьоміна І.О. Державно-приватне партнерство як механізм розвитку сфери освіти в Україні в умовах децентралізації та глобалізації. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: Державне управління. 2021. Том 32 (71), № 2. С. 52–58. DOI: <https://doi.org/10.32838/TNU-2663-6468/2021.2/09>
13. Жук Ю., Науменко С. Освітні реформи у дзеркалі зовнішнього незалежного оцінювання. *Український Педагогічний журнал*. 2024. № 2. С. 104–117. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-2-104-117>
14. Інноваційні тренди, практики і технології загальної середньої освіти в європейському та північноамериканському регіонах : монографія [Електронне видання] / О. І. Локшина, С. О. Сисоєва, О. З. Глушко, А. П. Джурило, С. М. Кравченко, О. О. Максименко, Н. В. Нікольська, О. М. Шпарик; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки НАПН України; наук. ред. Локшина Олена Ігорівна. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2024. 398 с. URL: <https://doi.org/10.32405/978-966-983-483-6-2024-251>

15. Котеньова О., Максименко М. Правове забезпечення ефективного управління закладом загальної середньої освіти в умовах воєнного часу. *Український педагогічний журнал*. 2023, №3. С. 23-31.
16. Лазур Я.В., Білаш О.В. Відправні положення освітнього права України. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2022. Вип. 69. С. 292–298. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.69.49>
17. Локшина О. Європейський освітній простір як інтеграційна перспектива української освіти. *Український Педагогічний журнал*. 2024. (2), С. 6–19. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-2-6-19>
18. Локшина О. Стратегічні орієнтири міжнародних організацій у галузі освіти. *Український педагогічний журнал*. 2019. № 2. С. 5–12. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2019-2-5-14>
19. Луговий В.І. Проблема освітньої якості в стратегії розвитку вищої освіти в Україні. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2020. 2(2). DOI: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-2-11-1>
20. Лукіна Т. Стандартизація професійної діяльності директора середньої школи як механізм управління якістю освіти: зарубіжні підходи. *Український Педагогічний журнал*, 2024. № 2. С. 35–50. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-2-35-50>
21. Марініч В.К., Миклуш М.І., Голуб С.М. Правове регулювання освіти в Україні. Частина 1: Особливості верховенства права в галузі освіти в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*, 2024. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/09/28.pdf>
22. Мирошниченко В. О. Міжнародне освітнє право у схемах та таблицях: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2024. 100 с.
23. Мирошниченко В.О., Мирошниченко Ю.А. Освітнє право у схемах та таблицях: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 145 с.
24. Мороз В. М., Мороз С. А. Система сучасної фахової передвищої освіти як складова механізму забезпечення якості вищої освіти: державно-управлінський аспект. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 1. С. 88–96.
25. Освіта 2030: Забезпечення інклюзивної та рівної якості освіти та сприяння можливостям навчання протягом життя для всіх. URL: <https://www.sd4ua.org/wp-content/uploads/2017/10/4.-Inklyuzyvna-ta-vakisna-osvita.pdf>
26. Освіта в реаліях війни: орієнтири міжнародної спільноти : оглядове видання / Локшина О., Глушко О., Джурило А., Кравченко С. ; за заг. ред. О. Топузова, О. Локшиної ; Нац. акад. пед. наук, Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2022. 66 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-644-614-8-2022-55>
27. Освіта України в умовах воєнного стану: управління, цифровізація, євроінтеграційні аспекти : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (наукове електронне видання), 25 жовт. 2022 р. Київ :

- ДНУ «Інститут освітньої аналітики», 2022. 360 с. URL: https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2022/12/book-of-abstracts_ssi-iea_2022.pdf
28. Освітнє середовище закладу дошкільної освіти: технології проєктування : навч.-метод. посібник / О. Рейпольська, І. Гудим, Л. Зайцева, І. Луценко, В. Луценко, Г. Цветкова; за ред. О. Рейпольської. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 222 с.
29. Освітній процес в умовах воєнного стану в Україні : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 3 травня – 13 червня 2022 року. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 504 с.
30. П'ятничук І.Д. Економічний механізм публічного управління вищою освітою. *Держава та регіони*. 2024. № 3. С. 82–88. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2024.3.13>
31. П'ятничук І.Д. Класифікація механізмів публічного управління вищою освітою. *Науковий журнал «Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. 2023. Том 34 (73). № 6. С. 46–52. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2023.6/08>
32. П'ятничук І.Д. Публічне управління вищою освітою в США. *Право та державне управління*. 2024. № 4. С. 213–219. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.4.28>
33. Пирога І.С. Міжнародні стандарти та нормативно-правові аспекти права на освіту. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 5. С. 171–175. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.05.29>
34. Позичанюк К.І. Освіта як механізм сталого розвитку в Україні. *Наукові перспективи*. 2024. № 8 (50). С. 232–243.
35. Політика та механізми забезпечення ефективності освітньої діяльності в університетах України в контексті євроінтеграції та в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення країни: монографія / О. Бородієнко, Ю. Вітренко, О. Воробйова, В. Ворона, М. Дебич, О. Кущенко, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, В. Ткаченко; за ред. Ж. Таланової. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. 152 с. URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2024/02/divalnist-univ_mon_2023-152p.pdf
36. Порошенко М. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.
37. Поступна О.В. Нормативно-правове регулювання інклюзивної освіти в Україні: ретроспективний аналіз. *Вісник Національного університету цивільного захисту України*. Серія: Державне управління. 2024. № 2 (21). С. 286–297. DOI: <https://doi.org/10.52363/2414-5866-2024-2-33>
38. Пригодій М., Гуржій А., Радкевич О., & Кононенко А. Нормативна база, методологія та технології моніторингових досліджень у професійній освіті (імплементация європейського досвіду). *Професійна педагогіка*, 2022. № 2(25), С. 32–44. DOI: <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.25.32-44>

39. Пушкарьова Т., & Коваль-Мазюта, М. Формування відкритого освітнього простору територіальних громад сільської місцевості. *Український Педагогічний журнал*. 2024. № 1. С. 81–87. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-1-81-87>
40. Радкевич В. Тенденції розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу. *Професійна педагогіка*. 2022. № 2 (25). С. 4–13. DOI: <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.25.4-13>
41. Радкевич О. Електронне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти. *Професійна педагогіка*. 2022. № 1 (24), 323–327. DOI: <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.24.323-327>
42. Репеде Т. С. Роль освітнього омбудсмена в протидії кібербулінгу в освітньому процесі. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: Юридичні науки. 2024. № 1. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2024-1-9573>
43. Роз'яснення щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми: методичний посібник [Електронне видання] / А. Бутенко, Г. Денискіна, О. Єременко, О. Книш, І. Сімшаг, О. Требенко. Київ : Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, 2024. 127 с. URL: <https://naqa.gov.ua/>
44. Саюк М. Особливості підготовки освітніх лідерів за магістерською програмою в Університеті прикладних наук Стендена (Нідерланди). *Український Педагогічний журнал*. 2024. № 1. С. 34–44. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-1-34-44>
45. Слободяник О. Державно-приватне партнерство у сфері професійної (професійно-технічної) освіти: семантика і перспективи розвитку в Україні. *Професійна педагогіка*. 2022. № 1 (24). С. 164–171. DOI: <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.24.164-171>
46. Соколенко О.Л. Засади державного регулювання вищої освіти в Україні. *Право та державне управління*. 2023. № 2. С. 296–300. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdu.2023.2.42>
47. Топузов О.М. Освітня сфера України: національні пріоритети, проблеми і перспективи: монографія. Серія «Наукова школа». / Топузов О.М. – Київ: Педагогічна думка. 2024 – 208 с.
48. Трубавіна І.М., Чередниченко О.Ю., Недря К.М. Актуальність законодавчого та нормативно-правового врегулювання питань безпекового забезпечення освітнього середовища в умовах воєнного стану. *Формування життєвої компетентності осіб з особливими освітніми потребами в системі позашкільної, спеціальної та інклюзивної освіти*. Збірник наукових праць. Харків, 2023. С. 259-262. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/217ca891-5f3b-462c-899c-34a07a631c52/content>

49. Черненко О. Порівняльний аналіз моделей систем управління якістю вищої освіти. *Український Педагогічний журнал*, 2024. № 2. С. 79–89. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-2-79-89>
50. Шевчук І. Б., Шевчук А. В. Освітня аналітика крізь призму війни: виклики та можливості для вищої школи України / І. Б. Шевчук, А. В. Шевчук // *Економіка та суспільство*. – 2022. – Вип. 39. – С. 22 – 29.
51. Янчук Н.Д. Пліуралізм розуміння юридичної природи освітнього права. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 4. С. 46–56. DOI: <https://doi.org/10.33766/2524-0323.100.46-56>

Інформаційні ресурси:

Періодика:

Новітня освіта <http://ae.fl.kpi.ua>

Вища освіта України <https://wou.npu.edu.ua/>

Український педагогічний журнал <http://uej.undip.org.ua>

Освіта <http://osvita.ua/>

<http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України

<http://www.president.gov.ua> – представництво Президента України

<http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)

<https://mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України

<http://www.miniust.gov.ua> – Міністерство юстиції України

<http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського

<https://info.edbo.gov.ua/registry/> – Єдина державна електронна база з питань

освіти

<https://eo.gov.ua/> – Освітній омбудсмен України

